

**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
2003 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

I. MISIJA IR STRATEGINIAI TIKSLAI

Misija

Rūpintis valstybinės reikšmės keliais ir jų infrastruktūra, tvarkyti ją ir laiku vykdyti ekonomišką jos priežiūrą bei plėtrą.

Strateginiai tikslai

Prižiūrėti ir plėtoti valstybinės reikšmės kelius, užtikrinti augančios Lietuvos automobilių transporto infrastruktūros poreikius, Europos Sąjungos reikalavimus kelių infrastruktūrai ir integruoti ją į ES kelių tinklą.

**II. PROGRAMŲ, NUMATYTŲ STRATEGINIAME VEIKLOS PLANE,
APRAŠYMAS**

Programa ir asignavimai, skirti jai įgyvendinti (tūkst. litų)

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 164 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2003 metų sąmatos patvirtinimo“ patvirtino Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2003 metų sąmatą (Žin., 2003, Nr. 14-563). Kelių sektoriui finansuoti patvirtintos sąmatos suma buvo 780 000 tūkst. litų.

2002 metais iš Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo šaltinių buvo surinkta 100 096,4 tūkst. litų daugiau nei prognozuota, kurie nebuvo pervesti į programą einamaisiais metais. Taip pat Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos pervedė jos sąskaitoje esantį 2002 m. gruodžio 31 d. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų likutį – 382,1 tūkst. litų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą Kelių priežiūros ir plėtros programai finansuoti. Tad visas 2002 m. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų likutis, kuris perėjo į 2003 metų Kelių priežiūros ir plėtros finansavimo programos sąskaitą, yra 100 478,5 tūkst. litų. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 164 patvirtino Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo sąmatą (780 mln. litų). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 3 d. nutarimo Nr. 164 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2003 metų sąmatos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. 51-2280) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 993 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 3 d. nutarimo Nr. 164 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2003 metų sąmatos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. 79-3596) buvo pervestas visas 2002 metų Kelių priežiūros ir plėtros finansavimo programos likutis, tai yra 100 478,5 tūkst. litų. Lietuvos Respublikos Seimas 2003 m. liepos 3 d. priėmė 2003 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo pakeitimo įstatymą (Žin., 2002, Nr. 124-5619; 2003, Nr. 69-3121), kuriame numatyta 20 000 tūkst. litų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų skirti bendroms valstybės reikmėms bei 10 713 tūkst. litų sumažinti paskolų ir palūkanų grąžinimą. Iš viso Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2003 metų sąmata yra 849 765,5 tūkst. litų.

Programos tikslai

Prižiūrėti ir plėtoti valstybinės reikšmės kelius.

Programos uždaviniai

Formuoti kelių priežiūros ir plėtros politiką, plėtoti kelių tinklą ir jo infrastruktūrą, gerinti magistralinių, krašto ir rajoninių kelių priežiūrą užtikrinant transporto priemonių ir pėsčiųjų saugų eismą keliuose, vykdyti kelių tiesimo, taisymo, rekonstrukcijos, modernizavimo darbus, tiltų, viadukų statybos darbus valstybinės reikšmės keliuose, vykdyti atliekamų darbų kokybės kontrolę, rengti teisės aktus, atitinkančius Europos Sąjungos reikalavimus.

Programos uždaviniams įgyvendinti vykdytų priemonių aprašymas

2003 m. efektyvi kelių ir tiltų priežiūra sudarė sąlygas, kad valstybiniais keliais galėtų vykti nepertraukiamas, saugus automobilių eismas. Šie darbai buvo vykdomi ekonomiškai efektyviai bei užtikrino saugų eismą ir priežiūros lygį atitinkančią techninę ir estetinę kelio kokybę. Sistemingai atliekama priežiūra (21,3 tūkst. km) bei remontas (619 km) gerino kelių ir tiltų būklę.

Didėjant kelių infrastruktūros finansavimui bei sėkmingai panaudojant ES paramos lėšas buvo modernizuojami Lietuvą kertantys automobilių transporto koridoriai. Kelių tinklo ir jo infrastruktūros plėtra užtikrino efektyvesnį autotransporto darbą bei susisiekimą šalyje. 2003 metais Lietuvos kelių sektorius sėkmingai panaudojo 56 mln. Lt negražintinos ES paramos. Įgyvendinant investicinius projektus per 2003 metus buvo modernizuojama VIA BALTICA kelio trasa, toliau rekonstruojami IA, IXB transporto koridoriai bei E keliai (107 km), įgyvendinamas Lietuvos kelių (žvyrkelių) projektas (247 km).

Dėl užsitęsusio viešojo pirkimo konkurso procedūrų vienas iš žvyrkelių projekto kontraktų buvo pasirašytas vėliau nei planuota, todėl 2003 metais pagal šį kontraktą numatyti darbai bus baigti 2004 metais.

Gerėjantis finansavimas ir efektyviai naudojamos valstybės ir iš tarptautinių organizacijų gaunamos lėšos automobilių kelių tinklui plėsti, modernizuoti ir jo funkcionavimui užtikrinti leido laiku atlikti būtiniausius kelių priežiūros nuolatinis darbus, kurie užtikrino saugų eismą bei reikiamą kelio tarnavimo laiką. Tačiau, siekiant optimaliai tenkinti kelių naudotojų poreikius, minėtiems darbams reikėtų skirti dvigubai daugiau lėšų nei skiriama dabar.

Pagal sąmatos straipsnius per 2003 metus Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos buvo naudojamos, atsižvelgiant į būtiniausių lėšų poreikį kelių priežiūros darbams atlikti, užsienio bankų paskoloms gražinti ir palūkanoms mokėti, taip pat atlyginti už valstybinės reikšmės ir savivaldybėms priklausančiuose vietinės reikšmės keliuose atliktus darbus.

2004 m. sausio 1 d. į specialiąją Kelių priežiūros ir plėtros programos sąskaitą iš visų jos formavimo šaltinių surinkta 856 mln. litų. Lėšų surinkimas per 2003 metus, palyginus su 2002 metais, padidėjo 11 procentų. Tam įtakos turėjo benzino ir dyzelinių degalų akcizo bei atskaitymų nuo realizavimo pajamų surinkimo į valstybės biudžetą padidėjimas.

Per ataskaitinį laikotarpį atlikta darbų už 854 423 tūkst. litų, o apmokėta už atliktus darbus 848 057 litų. Skirtumas tarp atliktų ir apmokėtų darbų (6 366 tūkst. litų) yra einamasis kreditorinis išsiskolinimas rangovams už gruodžio mėnesį atliktus darbus, kurie buvo apmokėti 2004 m. sausio mėnesį. Iš tos sumos už valstybinės reikšmės ir savivaldybėms priklausančiuose vietinės reikšmės keliuose atliktus darbus apmokėta 169680 tūkst. litų.

2003 metais buvo parengtas Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 11 straipsnio 5 dalies pakeitimo įstatymas. 2003 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. 859 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 258 „Dėl Keleivių ir transporto priemonių neatlygintino perkėlimo keltais per Kuršių marias išlaidų kompensavimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ Lietuvos Respublikos Vyriausybė pakeitė 2002 m. vasario 20 d. nutarimą Nr. 258 „Dėl Keleivių ir transporto priemonių neatlygintino perkėlimo keltais per Kuršių marias išlaidų kompensavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 18-737, Nr. 80-3443).

2003 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 849 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 108 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ Lietuvos Respublikos Vyriausybė pakeitė 2002 m. sausio 25 d. nutarimą Nr. 108 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 64-2907).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių vykdymas

Įgyvendinama Saugaus eismo automobilių keliais 2002–2004 m. programa. Toliau vykdomi tarptautinių koridorių modernizavimo darbai, finansuojami iš ISPA bei Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų.

Nacionalinės ACQUIS priėmimo programos įgyvendinimo priemonių vykdymas

Priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 849 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 108 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“, atitinkantis ES direktyvą 99/62/EB.

III. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO PLANUOJAMOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos atsakinga už valstybinės reikšmės kelių tinklo (21,3 tūkst. km) priežiūrą ir plėtrą. Tinkama kelių ir tiltų priežiūra sudaro sąlygas, kad valstybiniais keliais galėtų vykti nepertraukiamas, saugus ir patogus automobilių eismas. Sisteminga priežiūra bei remontas gerina kelių ir tiltų būklę, bet trūkstant optimalaus finansavimo tik iš dalies atstato jų nusidėvėjusius elementus bei vertę.

Kelių tinklo ir jo infrastruktūros plėtra užtikrina efektyvesnį autotransporto darbą bei susisiekimą šalyje, Lietuvos automobilių kelių tinklo europinių standartų atitikimą bei jo integraciją į Europos kelių tinklą, tranzitinių autotransporto srautų perorientavimą, pagrindinių europinių koridorių atšakų, einančių per mūsų šalies teritoriją, plėtrą, o tai savo ruožtu skatina Lietuvos priartėjimą prie ES ir NATO šalių.

Didėjant automobilių skaičiui bei eismo srautams Lietuvoje, avaringumo lygis išlieka didelis. Lyginant su kitomis Europos valstybėmis Lietuva yra viena iš labiausiai atsilikusių šalių pagal pagrindinius avaringumo rodiklius, todėl yra būtinybė skirti didesnę dėmesį eismo saugai.

Siekiant optimaliai tenkinti kelių naudotojų poreikius, kelių sektoriaus finansavimui turėtų būti skirta 1,3 mlrd. Lt. Todėl reikėtų palaipsniui kasmet didinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą siekiant:

- užtikrinti optimalią kelių priežiūrą, kuri leistų maksimaliai sumažinti autotransporto priemonių eksploatacines išlaidas, kelionės gaištį, avaringumą;
- sustiprinti automobilių kelių dangas Europos Sąjungoje leistinai 11,5 tonos ašies apkrovai (Lietuvoje didžioji dalis kelio dangų pritaikytos 10 tonų ašies apkrovai);
- įdiegti saugaus eismo priemones, kurios padėtų sumažinti avaringumą Lietuvos keliuose.